

A TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREIBŐL

Magyarország és Németalföld kapcsolata

Tudományos konferencia a DAB-ban, 2008. november 14.

A Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszéke a tavalyi nagyszerű *Michiel de Ruyter és Magyarország*¹ konferencia után idén *Magyarország és Németalföld kapcsolata* címmel rendezett tudományos tanácskozást a Debreceni Akadémiai Bizottság székházában. A konferencia programjának összeállításakor törekedtünk arra, hogy az előadások ne korlátozódjanak csak a „hagyományos” magyar–holland kapcsolatok bemutatására, hanem Magyarország és a németalföldi nyelv egész elterjedési területe között évszázadok óta fennálló kulturális kapcsolatokkal kívántuk megismertetni a hallgatóságot. A konferenciát a Holland Királyság Nagykövetsége, valamint Belgium Flamand Képviselője támogatta.

A konferenciát megtisztelte jelenlétével és köszöntőt mondott Ronald Mollinger, a Holland Királyság budapesti nagykövete. A Debreceni Egyetem részéről Debreczeni Attila rektorhelyettes, Laczkó Tibor, a Bölcsészettudományi Kar dékánja, valamint Pusztai Gábor, a Néderlandisztika Tanszék vezetője köszöntötte a konferencia előadóit és az érdeklődőket.

Az előadások – egy német nyelvű előadás kivételével – magyarul hangoztak el. Szerettük volna, ha a hollandul nem beszélő közönség is érdekes, új információkkal gazdagítja tudását Németalföld és Magyarország sokrétű kapcsolatának történetéről. Az egynapos konferencia igen gazdag, sok-

színű programot ígért az érdeklődő hallgatóságnak, mind a történelem, mind az irodalom körében. Bitskey István akadémikus előadása nyitotta meg a konferenciát, aki Magyarországon a 16. században tevékenykedő németalföldi humanistákról beszélt. Előadása azért is igen érdekes volt, mivel a kora újkorban a magyar–németalföldi tudományos kapcsolatok iránya általában éppen az előadásban vázoltakkal ellentétes volt, tehát magyarok jártak igen nagy számban Németalföld protestáns részén, és csak igen keveset tudunk azokról a németalföldi tudósokról, akik Magyarországon tevékenykedtek. Magyar diákok németalföldi, jelen esetben kizárólag hollandiai peregrinációjáról és tudományos tevékenységéről hallhattunk három előadást. Ferenc Postma, az amszterdami Vrije Universiteit egyetemi tanára német nyelvű előadásában a Franekeri Egyetem magyar diákjairól beszélt, arról az egyetemről, ahol a kora újkorban a legtöbb magyar diák fordult meg. A Hollandiában élő Eredics Péter ifj. Buzinkay György egyik elfeledett 18. századi fordításáról tartotta előadását. Buzinkay tipikus példája volt a kora újkor magyar peregrinus diákjainak, hiszen több észak-németalföldi egyetemen (Franeker, Leiden, Groningen, Amszterdam) is járt külföldi tanulmányai során. E sorok szerzője, a Néderlandisztika Tanszék tanársegédje a peregrináció előzményeiről beszélt, arról, hogy miféle személyi, anyagi feltételeknek és a felsőbb hatóságok milyen rendelkezé-

¹ Lásd Pusztai Gábor ismertetőjét Debreceni Szemle 2008. 1. szám, 138–141.

seinek kellett eleget tenniük még kiutazásuk előtt a Leideni Egyetemen tanuló magyarországi diákoknak. A délelőtti folyamán Pósnán László, a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének docense a középkor magyar–holland gazdasági kapcsolatairól beszélt. Gera Juditnak, az ELTE Néderlandisztika Tanszéke vezetőjének Multatuli fordításokról szóló előadása zárta a délelőtti programot. A professzor asszony arról szólt, hogy az elmúlt évtizedekben a pártállami rendszerben a magyar fordítók hogyan értelmezték éppen a Multatuli fordítások kapcsán az „elnyomó gyarmatosítók” szerepét.

A délutáni programot Réthelyi Orsolya, az ELTE Néderlandisztika Tanszéke munkatársa nyitotta meg, a mohácsi csatában meghalt II. Lajos magyar király feleségének, Habsburg Máriának kultúráközvetítő szerepét mutatta be. A Németalföldön született Mária magyar királyné magával hozta Magyarországra udvartartását, aminek személyi, nyelvi, anyagi kultúrája jelentős befolyással bírt a királyi udvarra és az országra is. A további előadások a 20. század magyar–németalföldi kapcsolatait tárgyalták. Az I. világháborúban semleges politikát folytató Hollandia a háború befejezése után református egyházán keresztül nyújtott segítséget magyarországi hitsorsosainak. Árva vagy szegény sorsú református gyerekek ellátását, esetenként akár a gyerekek örökbefogadását is vállalták a holland hittestvérek, tudtuk meg Horváth Erzsébetnek, a Református Zsinati Levéltár igazgatójának előadásából. Gonda László, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem adjunktusa szintén református egyházi

témával folytatta az előadások sorozatát. A II. világháború után egy közös magyar–holland református Indonézia-misszió tervéről beszélt. Még Indonéziánál maradván hallgathattuk meg Pusztai Gábor tanszékvezető úr előadását, aki Radnai István naplóját ismertette. Radnai unokatestvérével, Székely Lászlóval, ifjonti hévtől hajtva, 1914-ben érkezett Szumátra szigetére, majd – Székellyel ellentétben – rövidebb idő után hazatért. Törő Krisztina, az ELTE Néderlandisztika Tanszéke adjunktusa a 20. század egyik legnagyobb holland történészeinek, Johann Huizingának a magyarországi fogadtatásáról szólt, arról, hogyan látta Gogolák Lajos, a kiváló magyar történész Huizinga történész munkásságát. Gaál Enikő, a Károli Református Egyetem oktatója az 1956-ban Hollandiába kivándorolt magyar diákok tanulmányainak megsegítésére létrehozott Magyar Ipari Tanulók Segélybizottságának létrejöttéről, működéséről beszélt. A nap utolsó előadója Takács Miklós, a Debreceni Egyetem Magyar és Összehasonlító Irodalomtudományi Intézetének tanársegédje három holland társadalomtudós művének segítségével mutatta be, hogy Füst Milán *A feleségem története* című regényének olvasása által nyerhető antropológiai tapasztalatok nemcsak magyar, hanem nemzetközi kontextusban is relevánsak.

A Debreceni Egyetem Néderlandisztika Tanszéke a konferencián elhangzott előadások megjelentetését tervezi, melyre terveink szerint a következő év folyamán kerülhet sor.

Bozzay Réka